

Hili ha 'aho e tolu, ne toe tu'u 'a Kalaisi mei he fonualotó, pea 'ikai ha taha ai. Na'á Ne mau-mau'i e ngaahi ha'i 'o e maté, pea ikuna'i 'a fa'itoka—'o fakakakato ai e Fakalelei haohaoá.

TOOHEMA TAUPOTU KI 'OLINGÁ: 'OKU NE MO'U; TÁ FAKATÁTA'AE SIMÓN DEWEY; TOOHEMA TAUPOTU KI LALÓ: NA'E PEHÉ E SISŪ KIATE IA, MELE. TÁ E WILLIAM WHITAKER, I HE ANGALELEI 'A E MUSIUME HISTOLIA 'O E SIAHI; TOOMATAU—KO E HĀ 'A KALAIKI KIA MELE MAKITALINE (NOLI ME TANGERE) TÁ E ALEXANDER VANOVSTATE RUSSIAN MUSEUM, ST. PETERSBURG, RUSSIA/SCALA/ART RESOURCE, NY.

Na'e hā 'a Kalaisi kuo toetu'u kia Mele Makitalinē 'i he fonualoto kuo 'ikai ha taha ai, pea fehu'i ange, "Ko e Hā 'okú ke tangi ai? . . . Peá ne mahalo ko e tauhi ngoué ia, . . . peá ne tafoki mai 'o pehē kiate ia, Laponi; ko hono 'uhingá, 'Eiki" (Sione 20:15–16).

Pea folofola 'a Sisū kia Mele, "Oua na'a ala kiate au; he 'oku te'eki ai te u 'alu hake ki he'eku Tamai" (Sione 20:17).

Pea faka'osí, te tau 'ilo'i 'i he tafa'aki ki mu'a 'o ha fonualotu kuo 'ikai 'i ai ha taha, kuo mau-mau'i 'e Kalaisi ko hotau 'Eiki 'a e ngaahi ha'i 'o e maté peá Ne ikuna'i 'a fa'itoka 'o ta'engata.

Ko ia ai, na'e tupu 'a e Hingá mei he Fakatupú; pea tupu mei he Hingá 'a e mo'ui matelié mo e maté; pea 'oku meia Kalaisi 'a e mo'ui ta'e-fa'a-maté mo e mo'ui ta'engatá.

Kapau na'e 'ikai ke hinga 'a 'Ātama, 'a ia na'e tupu mei ai 'a e maté, ta ne 'ikai ke mei 'i ai e Fakalelei 'a Kalaisi, 'a ia 'oku mei ai 'a e mo'ui.

Pea ko 'eni, fekau'aki mo e Fakalelei haohaoá ni, 'a ia ne fakahoko 'i hono lilingi 'o e ta'ata'a 'o e 'Otuá—'oku ou fakamo'oni na'e fakahoko ia 'i Ketisemani pea 'i Kolokota, pea 'i he'ene fekau'aki mo Sisū Kalaisi, 'oku ou fakamo'oni ko e 'Alo Ia 'o e 'Otua Mo'uí pea na'e tutuki Ia koe'uhí ko e ngaahi angahala 'a māmaní. Ko Ia hotau 'Eiki, mo hotau 'Otuá, mo hotau Tu'í. 'Okú ou 'ilo'eni 'iate au pē, 'o 'ikai mei ha toe taha kehe.

Ko e taha au 'o 'Ene kau fakamo'oni, pea 'e 'i ai e 'aho te u ala ai ki he ngaahi mata'i fa'o 'i Hono ongo to'ukupú mo Hono ongo to'ukupu kekelelé pea 'e viviku Hono ongo to'ukupu kekelelé 'i hoku lo'imatá.

Ka he 'ikai ke u toe 'ilo lelei ange he taimi ko iá 'i he me'a 'oku ou 'ilo'i he taimi ní, ko e 'Alo Ia 'o e 'Otua Māfima'í, ko Ia 'a hotau Fakamo'uí mo e Huhu'í, pea 'oku tupu pea hoko mai 'a e fakamo'uí 'i Hono ta'ata'a fakalelei 'o 'ikai 'i ha toe founga kehe.

Fakatauange ki he 'Otuá ke tau 'a'eva kotoa 'i he māmá, 'o hangē ko e 'i he māmá 'a e 'Otua ko 'etau Tamai, koe'uhí ke fakama'a kitautolu mei he angahala kotoa pē 'e he ta'ata'a 'o Sisū Kalaisi ko Hono 'Aló, 'o hangē ko e ngaahi tala'ofá. ■

Mei he "The Purifying Power of Gethsemane," Ensign, May 1985, 9–11. Na'e fakalelei 'i 'a e faka'ilonga leá mo e faka'ilonga mata'itohi lahi. Ko e fakamo'oni fakae'apostolo faka'osi 'eni 'a 'Eletā Makongiki 'i he'ene kei mo'ui; na'á ne pekia hili ha uike 'e ua mei ai.

